

Kurs instruktorów modelarstwa lotniczego i kosmicznego KATOWICE - 2018

Tegoroczny kurs zorganizowany był w wyjątkowym miejscu, jakim jest **Flyspot Katowice**. Dla uczestników była to okazja poznania nowej dyscypliny sportu lotniczego, tzn. spadania / latania w pionowym tunelu aerodynamicznym.

Zgodnie z założeniami programowymi Komisji Modelarskiej oraz kalendarzem imprez na rok 2018, w dniach 9-11 marca br. w Katowicach, odbył się piąty kurs instruktorski zorganizowany przez Komisję – w okresie po wejściu w życie ustawy deregulacyjnej.

Pisząc relację z tegorocznego kursu instruktorskiego, znalazłem na stronie Ministerstwa Sportu i Turystyki bardzo ciekawe opracowanie p/t **Kodeks dobrego zarządzania dla Polskich Związków Sportowych**. Wszystkim osobom zainteresowanym tematyką dobrego i nowoczesnego zarządzania Polskim Związkiem Sportowym, gorąco polecam tę interesującą księgę liczącą 76 stron. Jej motto brzmi: ***Uczciwość w sporcie, skuteczność w działaniu.*** W informacji prezentującej Kodeks, na stronie MSiT, czytamy między innymi: *Kodeks dobrego zarządzania dla PZS to tzw. narzędzie pozalegislacyjne. Oznacza to, że nie stanowi on dla adresatów – czyli związków – źródła prawa, jak ustawa czy rozporządzenie. Jest to raczej rodzaj podręcznika, katalogu zaleceń i dobrych praktyk, który może być użyteczny dla zarządów chcących reformować swoją organizację. Nie oznacza to jednak, że wytyczne zawarte w Kodeksie nie będą wiążące dla PZS. Każdy związek, który będzie chciał sięgnąć po środki z dotacji Ministra Sportu i Turystyki, będzie się musiał stosować do wytycznych Kodeksu.*

Przy temacie instruktorów chciałbym zacytować fragment z przytoczonego dokumentu, (Obszar #8: Kadry dla sportu):

Kolejną kwestią związaną z potencjałem kadrowym w PZS jest licencjonowanie przez związek i monitorowanie postępów (rozwoju zawodowego) trenerów, instruktorów i sędziów. Po wejściu w życie ustawy deregulacyjnej PZS przejęły główną rolę w określaniu wymogów kwalifikacyjnych trenerów i instruktorów w danym sporcie. W tym celu związki powinny tworzyć i prowadzić systemy licencyjne oparte na kluczu kompetencji i umiejętności niezbędnych do prowadzenia szkolenia w danym sporcie. Systemy te powinny przewidywać ciągle podnoszenie umiejętności przez trenerów i instruktorów sportu. Przydatnym narzędziem, które PZS mogą wykorzystywać przy tworzeniu systemów licencyjnych i opisywaniu kwalifikacji trenerów i instruktorów sportu, może być przyjęta rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 21 czerwca 2017 r. Sektorowa Rama Kwalifikacji w sektorze sportu.

Szczególną rolę w kontekście zasobów ludzkich w organizacji pozarządowej, jaką jest PZS, odgrywa wolontariat. Jest on jeszcze ważniejszy, jeżeli wziąć pod uwagę profil i specyfikę działalności PZS, która polega również na organizacji imprez sportowych. Stąd wydaje się, że zarówno wolontariat długoterminowy, realizowany w biurze związku, jak i krótkoterminowy (akcyjny), w szczególności podczas imprez

sportowych, winien być uwzględniony w strategii rozwoju zasobów ludzkich każdego PZS. Związek, korzystając z pracy wolontariuszy, powinien nie tylko stosować się do obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa (ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie), ale także do standardów działania i dobrych praktyk, wypracowanych w tym zakresie w sektorze pozarządowym. Siłą świadczonego na rzecz związku wolontariatu jest bowiem jego trwałość i powtarzalność.

W komentarzu do Obszaru #8 napisano:

*W celu zapewnienia brytyjskim sportowcom szkoleniowców najwyższej klasy **UK Sport** realizuje program dwuletnich staży dla najlepszych trenerów (Elite Coaching Apprenticeship Programme), a także program wspierający przechodzenie z roli zawodnika do trenera (Athlete to Coach).*

Flyspot Katowice, to dobre miejsce do szkolenia przyszłych instruktorów w zakresie prostych form modeli latających. W obiekcie znajdują się dwie sale briefing'owe, gotowe pomieścić łącznie do 30 kursantów. Na tegoroczny kurs przyjechało 17 osób (w tym z miejscowości nadmorskich), co świadczy o niesłabnącym zainteresowaniu uprawnieniami instruktorskimi wśród osób prowadzących zajęcia pozaszkolne z dziećmi i młodzieżą.

Wzorem poprzedniego szkolenia, do poprowadzenia zajęć zaproszeni zostali znani już wykładowcy, tzn.:

Jerzy Boniecki – Przewodniczący Komisji Modelarskiej Aeroklubu Polskiego. Znany i bardzo doświadczony zawodnik startujący w konkurencji modeli kosmicznych, członek kadry narodowej i wielokrotny medalista mistrzostw świata i Europy (m.in. w klasie S3B i S6B), wieloletni Trener Modelarskiej Kadry Narodowej, instruktor i sędzia oraz znakomity wychowawca wielu modelarzy komicznych należących obecnie do ścisłej czołówki światowej. Dyrektor Organizacyjny mistrzostw świata i Europy FAI, zorganizowanych w Polsce, w latach 2009-2014 oraz 2016-2017.

Henryk Krupa z Aeroklubu Podkarpackiego. Skarbnik Komisji Modelarskiej, czołowy zawodnik startujący w klasie modeli szybowców F1A oraz doświadczony konstruktor modeli latających. Znany organizator wielu imprez sportowych w modelarstwie lotniczym, doświadczony instruktor, trener oraz sędzia sportowy w modelarstwie lotniczym i kosmicznym. Trener Asystent TKN ds. modeli swobodnie latających tzw. małych form.

Andrzej Pikosz – Prezes Klubu Modelarstwa Lotniczego i Kosmicznego przy Łaskim Domu Kultury. Zawodnik startujący w konkurencji modeli kosmicznych, instruktor, trener oraz sędzia sportowy w modelarstwie lotniczym i kosmicznym. Pomysłodawca nowej subkonkurencji modeli balonów na ogrzane powietrze, mającej na celu zwiększenie aktywności i samodzielności młodych modelarzy na zawodach dla młodzików.

Krzysztof Przybytek - aktywny działacz Młodzieżowego Towarzystwa Sportowo-Rekreacyjnego SOWINIEC w Krakowie. Członek Kadry Narodowej i wielokrotny medalista mistrzostw świata i Europy w modelarstwie kosmicznym, doświadczony projektant, konstruktor i producent modeli latających RC oraz modeli rakiet. Znakomity instruktor,

trener i sędzia sportowy w modelarstwie lotniczym i kosmicznym. Jest także aktywnym zawodnikiem w konkurencji modeli szybowców RC wyrzucanych z ręki, klasy F3K.

Bogdan Wierzba – Aeromodelklub Artbem. Inicjator i dyrektor organizacyjny Mistrzostw Świata Halowych Modeli Akrobacyjnych w Pruszkowie. Członek zespołów organizacyjnych i szef biura sportowego 15 mistrzostw świata i Europy FAI, zorganizowanych w Polsce. W latach 1996-2006 kierował modelarską organizacją pozarządową. Autor wielu publikacji. Konstruktor modeli i były wydawca „Planów modeli latających”. Trener Asystent TKN ds. halowych modeli akrobacyjnych F3P i F3P-AFM, instruktor oraz sędzia sportowy w modelarstwie.

Warto przy tej okazji podkreślić, że *Regulamin przyznawania uprawnień instruktora modelarstwa lotniczego i kosmicznego* – zatwierdzony uchwałą Zarządu Aeroklubu Polskiego, to inicjatywa Komisji Modelarskiej. Regulamin ten określa warunki oraz tryb przyznawania uprawnień instruktorskich przez nasze Stowarzyszenie, posiadające status Polskiego Związku Sportowego. Wejście w życie przepisów regulaminu dało naszemu Stowarzyszeniu prawne możliwości bezpośredniej organizacji szkoleń nowych kadr instruktorskich i tym samym pozwala optymistycznie patrzeć w przyszłość, pod kątem rozwoju modelarstwa lotniczego i kosmicznego – jako ważnej dyscypliny sportu lotniczego.

Zgodnie z programem kursu w siedzibie Flyspot Katowice, zajęcia rozpoczęły się już w piątek, od seminarium poświęconego najważniejszym aktom prawnym i regulaminom, na podstawie których funkcjonuje modelarstwo lotnicze – w ramach Aeroklubu Polskiego i Międzynarodowej Federacji Lotniczej FAI. Wiedzę do tej części kursu należało opanować, na zasadzie samokształcenia, w domu. Seminarium poprowadził kierownik kursu – Jerzy Boniecki (przewodniczący KM AP).

Na godziny poranne w sobotę, kierownictwo Flyspot Katowice przygotowało miłą niespodziankę dla kursantów. Wszyscy mieli okazję „polatać” w tunelu aerodynamicznym – był to prezent od Zarządu Flyspot Katowice. Wszyscy z wielkim zadowoleniem „wskoczyli” w stosowne skafandry i kaski ochronne, a pracownicy Flyspot Katowice całe latanie filmowali i udokumentowali zdjęciami. Dzięki numerowi na kasku, każdy mógł otrzymać swoje zdjęcie i/lub filmik.

W dalszej części instr. Bogdan Wierzba – koordynator Aeromodelklubu Bemowskiego Centrum Kultury, zapoznał słuchaczy ze strukturą organizacyjną modelarstwa lotniczego w Aeroklubie Polskim i w Międzynarodowej Federacji Lotniczej FAI. Omówił między innymi wszystkie kategorie i konkurencje (klasy) występujące w modelarstwie. Sądząc po pozytywnych reakcjach uczestników, forma oryginalnej prezentacji zdjęciowej, opracowanej przez piszącego te słowa, okazała się przysłowiowym „strzałem w dziesiątkę”. Drugą innowacją był przekaz wiadomości na temat organizacji i funkcjonowania klubu modelarskiego. Autor zaprosił uczestników na tzw. wirtualny spacer (via Google Street View) do ładnej i przestronnej pracowni Aeromodelklubu BCK, którym kieruje od roku 2006 w Bemowskim Centrum Kultury.

Podczas wirtualnego spaceru uczestnicy kursu usłyszeli wiele ważnych i cennych informacji o charakterze poradnikowym, między innymi, jak zorganizować klub modelarski, jakie mogą być formy prawne jego funkcjonowania. Ponadto dowiedzieli się, jakie powinno być wyposażenie klubu, w jaki sposób prowadzić zajęcia i jakie mogą być źródła finansowania modelarni, a także skąd pozyskiwać środki finansowe na organizację zawodów czy też wyjazdy na zawody międzynarodowe. Bogdan Wierzba przekazał też wiele cennych informacji i wiadomości na temat sponsoringu i prawidłowych relacji oraz umów ze sponsorami.

Prowadzący mocno podkreślił, że wszelkie rozważania dot. zorganizowania klubu najlepiej rozpocząć od opracowania kompleksowego projektu i z pomocą lidera o silnej osobowości (najlepiej przekonującego negocjatora i pasjonata zarazem) zaprezentowanie go lokalnym władzom samorządowym, dyrektorowi domu kultury, szkoły, czy też prezesowi spółdzielni mieszkaniowej. Zakładając, że władze samorządowe (lub dyrekcja instytucji) zainteresują się projektem, jest to ze wszech miar najlepsza koncepcja funkcjonowania klubu. Utworzenie nowej i niezależnej formuły, np. stowarzyszenia, oznacza wzięcie dużej odpowiedzialności za sprawy poważnej instytucji – z szeregiem różnorodnych powinności wobec wielu urzędów, podkreślił mówca.

Przyszli instruktorzy zostali też zapoznani z ważnymi zagadnieniami bezpieczeństwa i higieny pracy, które należy stosować podczas zajęć z młodzieżą. Ten zakres wiedzy omówił instr. Andrzej Pikosz.

Pierwszym blokiem zajęć praktycznych, było budowanie modelu szybowca halowego klasy F1N. Zajęcia poprowadził instr. Henryk Krupa – Trener Asystent TKN ds. modeli małych form, w których najczęściej startują juniorzy młodsi. Instr. Henryk Krupa przekazał też wiele informacji związanych z uprawianiem konkurencji mistrzowskiej F1A. Przywiózł do Katowic elementy wyczynowego modelu szybowca F1A w postaci nieoklejonych jeszcze szkieletów z włókien węglowych, omówił ich konstrukcję oraz technologię wykonania. Prezentacja modelu przeplatana była ciekawymi opowieściami dotyczącymi meteorologii, techniki startu i taktyki na zawodach. Uczestnicy słuchali tej wiedzy tajemnej z wielkim zainteresowaniem. Świetnym pomysłem było zaproszenie Instr. Mariusza Wrony z Aeroklubu Częstochowskiego (zawodnika, konstruktora i producenta bardzo popularnego modelu szybowca halowego F1N oraz wielu innych szkolnych modeli halowych z napędem gumowym). Kolega Mariusz zaprezentował uczestnikom wyczynowy model halowy klasy F1D – wraz z pełnym wyposażeniem startowym i narzędziami. Zademonstrował kursantom coraz bardziej popularny, w ostatnim okresie, szkolny model halowy z napędem gumowym klasy A-6 – w locie. Mistrz pokazał też skrzynki do transportu elementów modeli halowych, maszynki do nakręcania gumy i dynamometr, drewniane pęsety oraz przyrządy do cięcia cieniutkich listewek balsowych. Na koniec zachęcił kursantów do budowania z dziećmi tych prostych i pięknie latających modeli klasy A-6.

Kandydaci na instruktorów musieli też zbudować samodzielnie model rakiety czasowej z taśmą hamującą. To szkolenie praktyczne poprowadził instr. Krzysztof Przybytek wspólnie z Jerzym Bonieckim. Kursanci otrzymali zestawy gotowych elementów modelu rakiety czasowej z taśmą hamującą, a ich zadaniem był poprawny montaż (m.in.: szlifowanie i przyklejenie stateczników, formowanie taśmy hamującej - na kształt harmonijki, czy też sklejenie tzw. tłoczka, który w końcowej fazie lotu wypycha głowicę modelu). Wbrew pozorom, budowa modelu rakiety nie jest prosta i wymaga dokładności. Nikogo to jednak nie zniechęcało i w zaplanowanym czasie wszyscy budowę ukończyli.

Instr. Andrzej Pikosz – Prezes Klubu Modelarstwa Lotniczego i Kosmicznego przy Łaskim Domu Kultury, nauczał kursantów budowy modelu balonu na ogrzane powietrze. Kol. Andrzej jest pomysłodawcą nowej formuły w „modelarstwie balonowym”, tzn. budowania modeli o połowę mniejszych od „monotypu” stosowanego we wszystkich polskich klubach, w okresie ostatnich kilkunastu lat. Małe wymiary i mała ilość brytów sprawiają, że sam proces klejenia powłoki jest mniej nurzący dla młodych adeptów modelarstwa (nawet przy założeniu, że materiał brytu klejony jest z kilku pojedynczych arkuszy bibuły zakupionej w sklepie). W konsekwencji „załoga” takiego aerostatu może być w pełni samodzielna i podziwiana przez obserwujących z odległości instruktorów. A przecież na zawodach

balonowych dla młodzików najczęściej dało się oglądać rywalizację nie młodzików, tylko instruktorów. Wypada zatem pogratulować pomysłowi.

Piszący te słowa zapoznał uczestników z tematyką dotyczącą latawców tkaninowych, międzynarodowych festiwali latawcowych i tzw. „turystyką latawcową”. Wspomniał też o kolejnej edycji festiwalu <https://www.facebook.com/events/1584609418261706/>

Trzeci dzień kursu rozpoczął się jeszcze wcześniej, bo od 7 rano. Kursanci wysłuchali bardzo interesującego wykładu eksperta z dziedziny psychologii - Beaty Szynalskiej Skarzyńskiej, pt. **Umiejętności psychospołeczne w pracy z dziećmi**. Celem szkolenia było wzbogacenie warsztatu pracy trenerów i instruktorów o nowe metody pracy z dziećmi, wykorzystujące najnowsze osiągnięcia psychologii rozwojowej i neurodydaktyki. Był to wykład połączony z prezentacją i zajęciami interaktywnymi. Brawa dla prowadzącej zajęcia, najlepiej świadczą, że były one interesujące i bardzo użyteczne.

Ukoronowaniem warsztatów budowy modeli były loty treningowe, zorganizowane w hali sportowej obok katowickiego Spodka oraz na lotnisku Aeroklubu Śląskiego w Muchowcu. Kursanci doświadczyli samodzielnych lotów swych modeli F1N, a przede wszystkim poznali podstawowe zasady regulacji modelu, by lot był jak najdłuższy. Równolegle, w drugim końcu hali instr. Andrzej Pikosz uruchomił punkt napełniania modeli balonów gorącym powietrzem (za pomocą ... suszarki do włosów). Zbudowane modele były bardzo szczelne i każdy bez problemu poszybował po sam dach wysokiej hali. Przyszli instruktorzy przekonali się bez reszty, że budowa małych modeli balonów (wysokości około 140 cm, o powłoce z 5 brytów) nie jest skomplikowana i warto takimi modelami zainteresować dzieci oraz zorganizować zawody – nawet w warunkach szkolnej sali gimnastycznej. Po zaliczeniu lotów modeli szybowców i balonów, wszyscy uczestnicy kursu udali się na lotnisko Aeroklubu Śląskiego do pobliskiego Muchowca. Instr. Krzysztof Przybytek przygotował wyrzutnię i urządzenie do zdalnego odpalania silniczków. Nauczył też, jak samodzielnie przygotować skuteczne „żarniki” z drutu oporowego do odpalania silniczków rakietowych. Po krótkim omówieniu zasad bezpieczeństwa, rozpoczęły się loty modeli rakiet. Wszystkim udało się wykonać lot i tym samym zaliczyć część praktyczną kursu.

Ostatnią fazą kursu było podsumowanie i wręczenie dyplomów instruktorskich. Dyplomy Aeroklubu Polskiego wręczył Przewodniczący KM – Jerzy Boniecki. Na zakończenie wszyscy otrzymali wymarzony dyplom Instruktora modelarstwa lotniczego i kosmicznego klasy III oraz interesującą książeczkę o modelach halowych.

Pisząc relację z tegorocznego kursu, chcę w imieniu Komisji Modelarskiej, jak również wszystkich uczestników, serdecznie podziękować Zarządowi i Dyrekcji Flyspot Katowice za umożliwienie przeprowadzenia kursu i wielką niespodziankę w postaci latania w tunelu.

Wszystkim uczestnikom serdecznie gratulujemy uzyskania tytułu i dyplomu Instruktora modelarstwa lotniczego i kosmicznego klasy III. Słowa uznania należą się wszystkim paniom, które postanowiły zgłębić podstawową wiedzę o modelarstwie lotniczym i kosmicznym, zbudować aż trzy modele latające (!) w tak krótkim czasie i tym samym uzyskać tytuł instruktora. Wielkie brawa! Wszystkim nowym Instruktorom życzymy satysfakcji z pracy z młodzieżą, wielu sukcesów wychowanków i uzyskania uprawnień instruktorskich klasy mistrzowskiej.

Bogdan Wierzba
POL 1443
Sekretarz Komisji Modelarskiej
Aeroklubu Polskiego